Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (viies koda)

25. oktoober 2018*

Avalik teenistus – Euroopa välisteenistus – Töötasu – Pekingi delegatsiooni määratud ametnikud – Peretoetused – Õppetoetus 2015.–2016. õppeaastaks – Personalieeskirjade X lisa artikli 15 teine lause – Personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületamine – Otsus määrata õppekulude hüvitamisele erandjuhtudel ülempiir – Üldised rakendussätted

Kohtuasjas T-729/16,

**PO**, Euroopa Komisjoni ametnik,

**PP**, Euroopa välisteenistuse ametnik,

**PQ**, Euroopa Komisjoni ametnik,

**PR**, Euroopa Komisjoni ametnik,

esindajad: *avocat* N. de Montigny ja *avocat* J.-N. Louis, hiljem N. de Montigny,

hagejad,

*versus*

**Euroopa välisteenistus**, esindajad: S. Marquardt ja R. Spac, keda abistasid *avocat* M. Troncoso Ferrer, *avocat* F.-M. Hislaire ja *avocat* S. Moya Izquierdo,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 270 alusel esitatud nõue, milles palutakse tühistada Euroopa välisteenistuse otsused mitte hüvitada hagejatele 2015.–2016. õppeaastal õppekulusid, mis ületavad summat, mis vastab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul kindlaks määratud ülempiirile (kuuekordne põhisumma), mida on suurendatud 10 000 euro võrra (kokku 27 788,40 eurot),

ÜLDKOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president D. Gratsias, kohtunikud I. Labucka ja A. Dittrich (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik M. Marescaux,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 30. mai 2018. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

**otsuse**

## I. Vaidluse taust ja vaidlustatud meetmed

1 Hagejad PO, PP, PQ ja PR määrati Euroopa välisteenistuse töötajatena Euroopa Liidu delegatsiooni Hiinas Pekingis.

### A. PO

2 PO määrati 26. augustil 2011 teenistuse huvides liidu delegatsiooni Hiinas Pekingis. Kui ta jõudis Hiinasse, pani ta oma lapsed kooli nimega British School of Beijing.

3 PO taotles 9. septembril 2015 Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) X lisa artikli 15 alusel 2015.–2016. õppeaasta nende õppekulude hüvitamist (õppetoetus B), mis ületavad selles õigusnormis kolmandatesse riikidesse määratud ametnike puhul ette nähtud ülempiiri, mis vastab personalieeskirjade VII lisa artikli 3 lõike 1 järgi kuuekordsele õppetoetuse põhisummale (edaspidi „personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiir“). 2015.–2016. õppeaasta puhul oli õppetoetuse põhisumma 260,95 eurot iga lapse kohta ja personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiir seega 1565,70 eurot kuus, see on 18 788,40 eurot aastas.

4 PO sai 17. detsembril 2015 ametisse nimetavalt asutuselt e-kirja, milles talle teatati, et õppekulude hüvitamine ühe lapse kohta on piiratud nii, et need hüvitatakse tasemel, mis vastab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiirile, mida on suurendatud 10 000 euro võrra (28 788,40 eurot aastas). Vahe PO saadud õppetoetuste ja tema laste õppekulude vahel 2015.–2016. õppeaastal oli 17 330,11 eurot.

5 PO taotlusel teatati talle 7. märtsil 2016, et „21. detsembri 2015. aasta e-kiri“ kujutab endast ametisse nimetava asutuse otsust, mille peale saab ta esitada kaebuse.

6 PO esitas 15. märtsil 2016 personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel 17. detsembri 2015. aasta e-kirja peale kaebuse.

7 Ametisse nimetav asutus tegi 5. juulil 2016 otsuse, millega jättis PO kaebuse rahuldamata.

### B. PP

8 PP määrati 1. augustil 2011 teenistuse huvides liidu delegatsiooni Hiinas Pekingis. Oma Hiinasse minekuga seoses pani ta oma lapsed 19. mail 2015 kooli nimega Dulwich College Beijing.

9 PP taotles 25. augustil 2015 personalieeskirjade X lisa artikli 15 alusel 2015.–2016. õppeaasta nende õppekulude hüvitamist (õppetoetus B), mis ületasid personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri.

10 PP sai 17. detsembril 2015 ametisse nimetavalt asutuselt e-kirja, milles talle teatati, et õppekulude hüvitamine ühe lapse kohta on piiratud nii, et need hüvitatakse tasemel, mis vastab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiirile, mida on suurendatud 10 000 euro võrra. Märkest e-kirja lõpus ilmneb, et see kiri oli ainult informatiivne ega kujutanud endast kahjustavat meedet personalieeskirjade artikli 90 tähenduses. Vahe PP saadud õppetoetuste ja tema laste õppekulude vahel 2015.–2016. õppeaastal oli 23 791,93 eurot.

11 Ametisse nimetav asutus kinnitas 21. detsembril 2015 PP palvel, et ta saab ainult niisuguse summa ühe lapse kohta, mis vastab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiirile, mida on suurendatud 10 000 euro võrra.

12 PP teatas 13. jaanuaril 2016 ametisse nimetavale asutusele rahalistest tagajärgedest, mille see talle kaasa toob, ja palus teha lõplik otsus.

13 PP-d informeeriti 14. jaanuaril 2016, et 21. detsembri 2015. aasta e-kiri ongi lõplik otsus.

14 PP esitas 16. märtsil 2016 personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel kaebuse 21. detsembri 2015. aasta e-kirja peale ning vajalikus osas 17. detsembri 2015. aasta e-kirja ja tema 2016. aasta veebruarikuu töötasulehe peale.

15 Euroopa välisteenistus tegi 5. juulil 2016 otsuse, millega jättis PP kaebuse rahuldamata.

### C. PQ

16 PQ esitas 2015. aastal oma kandidatuuri ametikohale liidu delegatsioonis Hiinas Pekingis. 19. oktoobril 2015 tehti talle ettepanek asuda sellele ametikohale alates 1. jaanuarist 2016.

17 PQ taotles 19. novembril 2015 personalieeskirjade X lisa artikli 15 alusel avanssi õppetoetuselt ja 2015.–2016. õppeaasta nende õppekulude hüvitamist (õppetoetus B), mis ületasid personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri.

18 PQ sai 17. detsembril 2015 ametisse nimetavalt asutuselt e-kirja, milles talle teatati, et õppekulude hüvitamine ühe lapse kohta on piiratud nii, et need hüvitatakse tasemel, mis vastab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiirile, mida on suurendatud 10 000 euro võrra. Märkest e-kirja lõpus ilmneb, et see kiri oli ainult informatiivne ega kujutanud endast kahjustavat meedet personalieeskirjade artikli 90 tähenduses. Õppekulude summa arvutati kaheksa kuu ulatuses kaheteistkümnest.

19 Kui PQ jõudis 1. jaanuaril 2016 Hiinasse, pani ta oma lapsed kooli nimega Western Academy of Beijing. Vahe PQ saadud õppetoetuste ja tema laste õppekulude vahel 2015.–2016. õppeaastal oli 10 011,94 eurot.

20 PQ esitas 14. märtsil 2016 personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel 17. detsembri 2015. aasta e-kirja peale kaebuse.

21 Euroopa välisteenistus tegi 5. juulil 2016 otsuse, millega ta jättis PQ kaebuse rahuldamata.

### D. PR

22 PR alustas tööd liidu delegatsioonis Hiinas Pekingis 14. augustil 2013. Kui ta Hiinasse jõudis, pani ta oma lapsed kooli nimega Western Academy of Beijing.

23 PR taotles 25. septembril 2015 personalieeskirjade X lisa artikli 15 alusel 2015.–2016. õppeaasta nende õppekulude hüvitamist (õppetoetus B), mis ületasid personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri.

24 PR sai 17. detsembril 2015 ametisse nimetavalt asutuselt e-kirja, milles talle teatati, et õppekulude hüvitamine ühe lapse kohta on piiratud nii, et need hüvitatakse tasemel, mis vastab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiirile, mida on suurendatud

10 000 euro võrra. Märkest e-kirja lõpus ilmneb, et see kiri oli ainult informatiivne ega kujutanud endast kahjustavat meedet personalieeskirjade artikli 90 tähenduses. Vahe PR-i saadud õppetoetuste ja tema laste õppekulude vahel 2015.–2016. õppeaastal oli 17 960,45 eurot.

25 PR-ile kinnitati 7. jaanuaril 2016, et ta saab õppetoetust ainult niisuguses summas ühe lapse kohta, mis vastab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiirile, mida on suurendatud 10 000 euro võrra.

26 PR palus 4. märtsil 2016, et talle edastataks ametlik otsus.

27 PR sai 7. märtsil 2016 ametisse nimetavalt asutuselt e-kirja, milles talle teatati, et kahjustav meede on 17. detsembri 2015. aasta e-kiri.

28 PR esitas 12. märtsil 2016 personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel 17. detsembri 2015. aasta e-kirja peale kaebuse.

29 Euroopa välisteenistus tegi 5. juulil 2016 otsuse, millega PR-i kaebus jäeti rahuldamata.

## II. Menetlus ja poolte nõuded

30 Hagejad esitasid hagiavaldusega, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 17. oktoobril 2016, käesoleva hagi.

31 Euroopa välisteenistus esitas 6. jaanuaril 2017 kostja vastuse.

32 Hagejad esitasid 9. märtsil 2017 repliigi.

33 Euroopa välisteenistus esitas 3. mail 2017 vasturepliigi.

34 Üldkohus (viies koda) otsustas ettekandja-kohtuniku ettepanekul avada menetluse suulise osa ning palus oma kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete korras Euroopa välisteenistusel esitada mõned dokumendid. Euroopa välisteenistus täitis selle palve.

35 Poolte suulised seisukohad ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 30. mai 2018. aasta kohtuistungil.

36 Hagejad paluvad Üldkohtul:

– tühistada 17. detsembri 2015. aasta otsused „piirata nende õppekulusid 10 000 euroga“;

– tühistada vajalikus ulatuses:

  – 21. detsembri 2015. aasta e-kiri;

  – kõik muud e-kirjad, millega jäeti 17. detsembri 2015. aasta otsus muutmata;

  – õppetoetuse hindamise dokumendid;

  – töötasulehed, milles on näidatud saadud õppetoetuse summa;

– tühistada vajalikus ulatuses 5. juuli 2016. aasta otsused, millega nende kaebused jäeti rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja Euroopa välisteenistuselt.

37 Euroopa välisteenistus palub Üldkohtul:

– tunnistada hagi vastuvõetavaks, kuid põhjendamatuks;

– mõista kohtukulud välja hagejatelt.

## III. Õiguslik käsitlus

38 Kõigepealt tuleb meenutada, et nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsuse 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT 2010, L 201, lk 30), artikli 1 lõike 2 kohaselt on Euroopa välisteenistus Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaadist ja Euroopa Komisjonist eraldi seisev Euroopa Liidu funktsionaalselt sõltumatu organ, millel on oma ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks vajalik õigusvõime.

39 Otsuse 2010/427 artikli 6 järgi kohaldatakse Euroopa välisteenistuse töötajate suhtes personalieeskirju ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimusi. Personalieeskirjade artikli 1b punktis a on nähtud ette, et kui ei ole sätestatud teisiti, on Euroopa välisteenistus personalieeskirjade kohaldamisel samastatud liidu institutsioonidega.

40 Hagejate tühistamisnõuete eseme kohta tuleb märkida, et need nõuded puudutavad peamiselt 17. detsembri 2015. aasta e-kirju ja otsuseid, millega kaebus rahuldamata jäeti, ning et 17. detsembri 2015. aasta e-kirjast hilisemad e-kirjad ning õppetoetuste hindamise dokumendid ja need töötasulehed, millel on näidatud saadud õppetoetuse summa, paluvad nad tühistada ainult vajalikus ulatuses. Võttes arvesse tühistamisnõuete eset, on kõigepealt käsitletud tühistamisnõudeid, mis puudutavad 17. detsembri 2015. aasta e-kirju ja otsuseid, millega jäeti kaebused rahuldamata, ning siis muid tühistamisnõudeid.

### A. Tühistamisnõuded, mis puudutavad 17. detsembri 2015. aasta e-kirju ja otsuseid, millega jäeti kaebused rahuldamata

41 Hagejad põhjendavad oma tühistamisnõudeid, mis puudutavad 17. detsembri 2015. aasta e-kirju ja otsuseid, millega jäeti kaebused rahuldamata, nelja väitega.

42 Esimese väite raames kinnitavad nad, et kuna nende juhtumid on erandjuhtumid, oli neil personalieeskirjade X lisa artikli 15 kohaselt õigus õppekulude hüvitamisele täies ulatuses. Seda õigust ei oleks tohtinud piirata eelarvega seotud kaalutlused. Esimese väite raames kinnitavad nad ka, et igal juhul oleksid vaidlustatud otsused pidanud põhinema üldistel rakendussätetel, mille Euroopa välisteenistus oleks pidanud personalieeskirjade artiklis 110 ette nähtud menetluse kohaselt vastu võtma.

43 Teise väite kohaselt on rikutud Euroopa välisteenistuse suuniseid õppetoetuse kohta (edaspidi „suunised“).

44 Kolmanda väitega kinnitavad hagejad, et ametisse nimetav asutus rikkus niisuguseid esmase õiguse põhimõtteid nagu lapse õigused, õigus perekonnaelule, õigus haridusele, diskrimineerimiskeelu põhimõte, õiguskindluse põhimõte, proportsionaalsuse põhimõte ning omandatud õiguste ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtted.

45 Neljanda väite kohaselt on tehtud ilmseid hindamisvigu.

46 Kõigepealt tuleb analüüsida argumenti, mille PR esitas neljanda väite raames ja mille kohaselt ei piisa tema esitatud argumente arvestades põhjendustest, mis on toodud 17. detsembri 2015. aasta e-kirjas ja otsuses, millega tema kaebus rahuldamata jäeti.

47 Seejärel on käsitletud argumente, mille hagejad on esitanud neljanda väite raames ja millega püütakse tõendada, et ametisse nimetava asutuse kaalutluse puhul, mille kohaselt ei ole nende juhtumid erandjuhud personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lause tähenduses, on tehtud ilmseid hindamisvigu.

48 Kolmandaks tuleb analüüsida hagejate argumente, mille nad on esitanud esimese kuni neljanda väite raames ja millega püütakse tõendada, et kuna nende puhul on tegemist erandjuhtudega personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lause tähenduses, oli Euroopa välisteenistus kohustatud hüvitama personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavad õppekulud täies ulatuses.

49 Neljandaks on analüüsitud hagejate argumente, mille nad on esitanud teise kuni neljanda väite raames ja mis puudutavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise piiramist ametisse nimetav asutuse poolt 17. detsembri 2015. aasta e-kirjadega.

50 Viiendaks tuleb analüüsida argumente, mille hagejad esitasid eelkõige esimese väite raames ja mille kohaselt oleks Euroopa välisteenistus pidanud võtma vastu üldised rakenduseeskirjad.

### *1. Argument, et põhjendused on ebapiisavad*

51 Neljanda väite raames kinnitab PR, et võttes arvesse tema argumente, ei ole 17. detsembri 2015. aasta e-kirjas ja tema kaebuse rahuldamata jätmise otsuses toodud põhjendused piisavad. Ametisse nimetav asutus oleks pidanud võtma arvesse erandlikke asjaolusid, millele ta oma õppekulude hüvitamise taotluses tugines ja mis õigustavad nende kulude hüvitamist täies ulatuses. Tema laste panemist kooli nimega Western Academy Beijing õigustab tema sõnul vajadus, et säiliks ja paraneks tema laste hollandi keele oskus, arvestades asjaolu, et tema lapsed käisid esialgu hollandikeelses koolis ja jätkavad suure tõenäosusega oma õpinguid selles keeles, kui nad peaksid lähiaastatel kodukohta naasma.

52 Selles küsimuses tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on personalieeskirjade artikli 25 teises lõigus sätestatud sellise põhjendamiskohustuse eesmärk, mis üksnes kordab ELTL artiklis 296 sätestatud üldist põhjendamiskohustust, esiteks pakkuda asjaomasele isikule piisav selgitus, võimaldamaks isikul hinnata tema huve kahjustava akti põhjendatust ja esitada hagi liidu kohtule, ning teiseks võimaldada viimasel kontrollida selle akti õiguspärasust (vt 29. septembri 2005. aasta kohtuotsus Napoli Buzzanca *vs.* komisjon, T-218/02, EU:T:2005:343, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

53 Sellega seoses tuleb ka meenutada, et kaebuse rahuldamata jätmise otsuse põhjendused peavad langema kokku selle otsuse põhjendustega, mille peale kaebus on esitatud – põhjendused, mis võivad selle esimese otsuse põhjendusi täiendada (vt selle kohta 16. jaanuari 2015. aasta kohtuotsus Trentea *vs.* FRA, T-107/13 P, EU:T:2015:20, punkt 77).

54 PR kaebuse rahuldamata jätmise otsuse põhjenduste kohta tuleb juhtida tähelepanu, et ametisse nimetav asutus märkis eelkõige selle otsuse lehekülgedel 21 ja 22 sisuliselt, et isegi erandjuhtudel personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lause tähenduses ei ole Euroopa välisteenistusel automaatset kohustust hüvitada kõik kantud õppekulud, mis ületasid personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Ta märkis ka, et tal oli õigus võtta arvesse eelarvega seotud piiranguid. Lisaks täpsustas ametisse nimetav asutus selle otsuse lehekülgedel 20 ja 21, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 14 lõikes 2 sätestatud õigus haridusele ei hõlma haridust erakoolis.

55 Tuleb tuvastada, et need põhjendused võimaldasid PR-il mõista põhjuseid, miks ametisse nimetav asutus otsustas, hoolimata erandlikest asjaoludest, millele PR tugines oma taotluses nende õppekulude hüvitamiseks, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri, neid kulusid täies ulatuses mitte hüvitada. Need põhjendused võimaldavad Üldkohtul ka teostada selle otsuse õiguspärasuse kontrolli.

56 Seega tuleb PR argument, et on rikutud põhjendamiskohustust, tagasi lükata.

### *2. Argumendid, millega püütakse tõendada, et ametisse nimetava asutuse kaalutluse puhul, mille kohaselt ei olnud hagejate juhtumid erandjuhtumid, on tehtud ilmselgeid hindamisvigu*

57 Mõne argumendiga, mille hagejad esitasid neljanda väite raames, vihjatakse, et ametisse nimetav asutus eksis, kui leidis, et hagejate juhtumid ei ole erandjuhtumid, ja et selle kaalutluse puhul on tehtud ilmne hindamisviga.

58 Selles küsimuses tuleb märkida, et hagejate need argumendid põhinevad eeldusel, et ametisse nimetav asutus ei leidnud vaidlustatud otsustes, et nende juhtumid oleksid erandjuhud.

59 Sellega seoses tuleb meenutada, et personalieeskirjade X lisa artikli 15 esimeses lauses on nähtud ette, et ametisse nimetava asutuse või ametiisiku sätestatud tingimustel saab ametnik tegelike õppekulude katmiseks õppetoetust, mida makstakse tõendavate dokumentide esitamise korral. Selle artikli teises lauses on sätestatud, et kui ametisse nimetava asutuse või ametiisiku arvates ei ole tegemist erandjuhuga, ei tohi kõnealune toetus ületada personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Nagu viimane lause näitab, on ametisse nimetaval asutusel seega õigus määrata hüvitis, mis ületab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri, ainult erandjuhtudel.

60 Nagu ilmneb 17. detsembri 2015. aasta e-kirjadest, ületas nende laste õppekulude summa, mille Euroopa välisteenistus hüvitas, personalieeskirjades ette nähtud ülempiiri. Sellest järeldub, et ametisse nimetav asutus leidis, et hagejate juhtumid on erandjuhud personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lause tähenduses.

61 Hagejate eeldus, et ametisse nimetav asutus ei leidnud, et nende juhtumid on erandjuhud, on seega väär. Niisiis tuleb nende argumendid tagasi lükata.

### *3. Argumendid, millega püütakse tõendada, et ametisse nimetav asutus pidi hüvitama hagejatele kõik personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavad õppekulud*

62 Hagejad arvavad, et kuna nende juhtumid on erandjuhud, oli ametisse nimetav asutus kohustatud hüvitama kõik nende õppekulud, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Nad põhjendavad seda esiteks personalieeskirjade X lisa artikli 15 tõlgendust ja teiseks suuniseid puudutavate argumentidega.

#### *a) Personalieeskirjade X lisa artikli 15 tõlgendust puudutavad argumendid*

63 Hagejad väidavad, et personalieeskirjade X lisa artikli 15 kohaselt oli ametisse nimetav asutus kohustatud hüvitama kõik nende õppekulud, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Nende juhtumid on erandjuhud seepärast, et nende sõnul tekitasid õppekulusid, mis ületasid personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri, ainsad Pekingis nende laste jaoks olemasolevad õppevormid. Nad põhjendavad seda personalieeskirjade X lisa artikli 15 ja selle lisa ettevalmistavate materjalide tekstil põhinevate argumentidega ning argumentidega,

mille nad tuletasid, kui tõlgendasid seda sätet, lähtudes õiguskindluse, omandatud õiguste ja õiguspärase ootuse kaitse ning diskrimineerimiskeelu põhimõtetest, lapse õigustest, õigusest perekonnaelu austamisele, õigusest haridusele ja proportsionaalsuse põhimõttest.

*1) Argumendid, mis on tuletatud personalieeskirjade X lisa artikli 15 ja selle lisa ettevalmistavate materjalide tekstist*

64 Ametisse nimetav asutus märkis kaebuste rahuldamata jätmise otsustes sisuliselt, et personalieeskirjade X lisa artiklis 15 ei ole nähtud ette tingimusteta õigust personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamisele ning seda ülempiiri ületavate kulude osas oli tal õigus õppekulusid piirata, võttes arvesse olemasolevaid eelarvevahendeid.

65 Esimese väite raames väidavad hagejad, et personalieeskirjade X lisa artikli 15 niisugune tõlgendus on ekslik. See artikkel ei võimalda piirata õppekulude hüvitamist erandjuhtudel, mil ainsad õppevormid, mis on asjaomastes kolmandates riikides delegatsiooni kuuluvate ametnike laste jaoks olemas, tekitavad kulusid, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Nad põhjendavad seda tõlgendust nii, et selle artikli teise lause sõnastuses ei ole nähtud ette piire õppetoetuste summale, mida tuleb maksta erandjuhtudel, ning tuginevad selle lisa ettevalmistavatele materjalidele.

66 Euroopa välisteenistus vaidleb nendele argumentidele vastu.

67 Selles küsimuses tuleb meenutada, et personalieeskirjade X lisa artikli 15 esimeses lauses on nähtud ette, et õppetoetuste eesmärk on katta tegelikud õppekulud. Tuleb aga ka märkida, et selle artikli teise lause kohaselt ei tohi õppetoetuste summa ületada personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Selles lauses on küll ka sätestatud, et erandjuhtudel võib selle ülempiiri ületada. Selle lause sõnastus ei võimalda siiski kindlaks teha, mil määral peavad õppetoetused katma sobiva õppevormi jaoks vajalikud õppekulud.

68 Küsimuses, mis kujutab endast erandjuhtu personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lause tähenduses, tuleb märkida, et selle lisa ettevalmistavatest materjalidest ilmneb, et artikliga 15 püütakse saavutada eesmärki teha võimalikuks, et liidu ametnike lapsed saavad tasuta hariduse, ning vältida, et asjaolu, et ametnik täidab ametikohustusi väljaspool liitu, toob kaasa diskrimineerimise selles küsimuses. Siin tuleb ka märkida, et nendes ettevalmistavates materjalides on lähtutud põhimõttest, et kõik teenistuskohariigis olemasolevad riikliku tasuta õppe vormid ei sobi tingimata liidu ametnike lastele. Lisaks ilmneb nendest materjalidest, et õppevormid, mis on kolmandas riigis olemas ja sobivad liidu ametnike lastele, võivad olla piiratud ja väga kulukad ning et personalieeskirjade X lisa artikli 15 teises lauses sätestatud võimalus ületada personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiir kehtestatigi just selleks, et võtta arvesse niisugust olukorda. Nende kaalutluste põhjal tuleb asuda seisukohale, et hagejate puhul on tegemist juhtumiga, mil on personalieeskirjade X lisa artikli 15 teises lauses sätestatud võimalus ületada personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiir.

69 Siiski ei saa – vastupidi hagejate väitele – personalieeskirjade X lisa ettevalmistavatest materjalidest järeldada, et selle lisa artikli 15 teist lauset tuleb tõlgendada nii, et erandjuhtudel selle lause tähenduses on olemas piiramatu õigus nende õppekulude hüvitamisele täies ulatuses, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri.

70 Nagu ilmneb nendest materjalidest, kehtestati personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ülempiir selleks, et vältida liiga suuri kulutusi õppekulude hüvitamisele. Tõlgenduse puhul, mille esitavad hagejad, ei ole aga võetud piisavalt arvesse selle ülempiiri olemasolu ja liidu seadusandja otsust, mille kohaselt ei tohi õppekulusid hüvitades põhimõtteliselt seda ülempiiri ületada. Selles olukorras tuleb meenutada, et õppekulud sellele, et saada kolmandas riigis sobivat õpet, võivad sõltuda teguritest, mida Euroopa välisteenistus ei saa kontrollida, näiteks vahetuskursid või nõudlus niisuguses vormis

õppe järele. Nähes kolmandate riikide puhul personalieeskirjades ette ülempiiri, soovis liidu seadusandja vältida, et Euroopa välisteenistuse eelarvet hakkavad koormama niisugustest teguritest tingitud liiga suured kulutused. Personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lause tõlgenduse puhul, et erandjuhtudel selle sätte tähenduses eksisteerib piiramatu õigus nende õppekulude hüvitamisele, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri, olenemata tagajärgedest Euroopa välisteenistuse eelarvele, ei võeta seda eesmärki arvesse.

71 Lisaks ei saa asuda seisukohale, et liidu seadusandja soovis välistada ainult selle osa õppekulude hüvitamise, mis ületab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri, mis on tingitud asjaolust, et kuigi on olemas asutusi, mis pakuvad sobivat haridust ja kus õppekulud on madalamad, otsustavad Euroopa välisteenistuse töötajad panna oma lapsed asutusse, kus õppekulud on kõrgemad. Kui seadusandja oleks tahtnud välistada ainult õppekulude selle osa hüvitamist, oleks ta võinud nii kirja pannagi.

72 Eelnevate kaalutluste põhjal tuleb järeldada, et vastupidi hagejate väitele ei kohusta ei personalieeskirjade X lisa artikli 15 sõnastus ega selle lisa ettevalmistavad materjalid tõlgendama selle artikli teist lauset nii, et erandjuhtudel selle lause tähenduses eksisteerib õigus õppekulude täielikule ja piiramatule hüvitamisele ulatuses, mis ületab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Vastupidi, seda lauset tuleb tõlgendada nii, et selle sätte kohaldamisel on ametisse nimetatud asutusel õigus võtta arvesse eelarvega seotud piiranguid.

73 Seepärast tuleb personalieeskirjade X lisa artikli 15 sõnastust ja selle lisa ettevalmistavaid materjale puudutavad argumendid tagasi lükata.

*2) Argumendid, mille kohaselt on rikutud õiguskindluse, hagejate omandatud õiguste ja õiguspärase ootuse kaitse ning hea halduse põhimõtteid*

74 PO ja PP kaebuste rahuldamata jätmise otsustes märkis ametisse nimetav asutus, et hagejate õppekulude hüvitamise piiramine summaga, mis vastab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiirile, millele lisandub 10 000 eurot, ei ole vastuolus hagejate õiguspärase ootuse kaitse põhimõttega. Viimastele ei antud täpset teavet, mis on tingimusteta ja kokkulangev ning pärineb pädevatest ja usaldusväärsetest allikatest, et neile hüvitatakse nende Hiinas töötamise ajal õppekulud täies ulatuses.

75 Hagejad väidavad, et need kaalutlused on ekslikud. Nende õppekulude hüvitamise piiramine on vastuolus õiguskindluse, hagejate omandatud õiguste ja õiguspärase ootuse kaitse ning hea halduse põhimõtetega.

76 Euroopa välisteenistus vaidleb nendele argumentidele vastu.

77 Esiteks argumendi kohta, et õiguskindluse põhimõte ei võimalda kohaldatavaid norme ilma eelneva arutelu või teavitamiseta muuta, piisab, kui märkida, et personalieeskirjade X lisa artiklit 15 ei ole muudetud. Sellega seoses tuleb ka märkida, et vastavalt sellele, mida Euroopa välisteenistus kohtuistungil märkis ja millele hagejad vastu ei vaielnud, kohaldati personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise piiramist 10 000 euroga juba 2014.–2015. aasta õppekulude suhtes. See argument tuleb niisiis tagasi lükata.

78 Mis puudutab teiseks hageja omandatud õigusi, siis piisab, kui märkida, et hagejad ei esita ühtegi asjaolu, mis näitaks, et neil oli omandatud õigus nende õppekulude hüvitamisele täies ulatuses, mis ületasid 2015.–2016. õppeaastal personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Vastupidi, nagu ametisse nimetav asutus tuvastas – ilma et hagejad oleksid sellele vastu vaielnud – otsustes, millega jäeti rahuldamata PO ja PP kaebused, täpsustas Euroopa välisteenistus oma otsustes

varasemate õppeaastate õppekulude hüvitamise taotluste kohta, et need otsused puudutavad ainult kõnesolevat õppeaastat ega anna õigust tulevasteks õppeaastateks. Ka see argument tuleb seega tagasi lükata.

79 Kolmandaks hagejate õiguspärase ootuse kohta tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt eeldab õigus tugineda õiguspärasele ootusele, et täidetud on kolm tingimust: esiteks peavad olemas olema pädevatest ja usaldusväärsetest allikatest pärit täpsed tingimusteta ja kokkulangevad tagatised, teiseks peavad need tagatised olema sellised, et isikul, kellele need on suunatud, tekib õiguspärane ootus, ning kolmandaks peavad tagatised olema kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega (15. novembri 2005. aasta kohtuotsus Righini *vs.* komisjon, T-145/04, EU:T:2005:395, punkt 130).

80 Võttes aga arvesse personalieeskirjade X lisa artikli 15 sõnastust ja suuniste sisu, milles oli nähtud ette, et personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise taotlusi analüüsitakse olemasolevaid eelarvevahendeid arvesse võttes ning et ainuüksi asjaolu, et minevikus võisid hagejad saada õppetoetusi, mis ületasid personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ja mis katsid kõik õppekulud, ei saa iseenesest pidada täpseks teabeks, mis on tingimusteta ja kokkulangev, eespool punktis 79 viidatud kohtupraktika tähenduses. Nii on see seda enam, et oma otsustes varasemate õppeaastate õppekulude hüvitamise taotluste kohta täpsustas Euroopa välisteenistus, et need otsused puudutavad ainult kõnesolevat õppeaastat ega anna õigust tulevasteks õppeaastateks (vt punkt 78 eespool).

81 Neljandaks väidavad hagejad, et on rikutud hea halduse põhimõtet. Vaidlustatud otsused tehti õppeaasta keskel, kui ametnikud olid õppemaksu juba ära maksnud. Sel hetkel ei saanud nad enam vastavalt reageerida.

82 Selles küsimuses tuleb märkida, et sisuliselt põhineb hagejate see argument ekslikul eeldusel, et enne laste kõnesolevatesse koolidesse panekut oli neil õigus loota, et hüvitatakse kõik õppekulud, sealhulgas summa, mis ületab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Nagu aga eespool punktides 77–80 juba märgitud, ei olnud niisugustel ootustel mingit alust. Seega tuleb see argument samuti tagasi lükata.

83 Niisiis vastupidi hagejate väitele ei olnud see, et ametisse nimetav asutus piiras nende õppekulude selle osa hüvitamist, mis ületas personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri, vastuolus ei õiguskindluse põhimõtte, nende omandatud õiguste või õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte ega ka hea halduse põhimõttega.

*3) Argumendid, et on rikutud diskrimineerimiskeelu põhimõtet*

84 Kolmanda väite teise ja kolmanda osa raames esitavad hagejad argumendid, et on rikutud diskrimineerimiskeelu põhimõtet.

85 Selles küsimuses tuleb meenutada, et diskrimineerimiskeelu põhimõtte kohaselt on keelatud käsitleda sarnaseid olukordi erinevalt või erinevaid olukordi samamoodi, välja arvatud juhul kui niisugune erinev käsitlemine on objektiivselt põhjendatud (28. juuni 1990. aasta kohtuotsus Hoche, C-174/89, EU:C:1990:270, punkt 25).

86 Eri olukordi iseloomustavad asjaolud ning nende olukordade sarnasus tuleb kindlaks teha ning neile tuleb anda hinnang, arvestades eeskätt selle liidu akti eset ja eesmärki, mis kõnealuse vahetegemise sätestab. Lisaks tuleb arvestada selle valdkonna põhimõtteid ja eesmärke, kuhu vastav akt kuulub (16. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Arcelor Atlantique et Lorraine jt, C-127/07, EU:C:2008:728, punkt 26).

87 Erinev käsitlemine on õigustatud, kui see põhineb objektiivsel ja mõistlikul kriteeriumil, see tähendab kui see on kooskõlas asjasse puutuvate õigusnormide legitiimse eesmärgiga ning kui selline erinevus on proportsionaalne kõnesoleva käsitlemisega taotletud eesmärgi seisukohast (16. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Arcelor Atlantique et Lorraine jt, C-127/07, EU:C:2008:728, punkt 47).

88 Ametisse nimetav asutus lükkas kaebuste rahuldamata jätmise otsustes tagasi väite, et on rikutud diskrimineerimiskeelu põhimõtet. Ta ei käsitlenud enda sõnul sarnaseid olukordi erinevalt. Delegatsiooni kuuluvad ametnikud ei ole samas olukorras nagu Brüsselisse (Belgia) määratud ametnikud. Sel põhjusel ongi personalieeskirjade X lisas ette nähtud erinormid kolmandatesse riikidesse tööle määratud ametnike kohta.

89 Hagejad väidavad, et need kaalutlused on ekslikud.

90 Nad kinnitavad esiteks, et delegatsiooni määratud ametnikke koheldakse samamoodi nagu institutsiooni asukohas töötavaid ametnikke, samas kui nad on teistsuguses olukorras.

91 Euroopa välisteenistus vaidleb sellele argumendile vastu.

92 Hagejate argument tuleb tagasi lükata. Nagu ilmneb personalieeskirjade artiklist 101a, on nende personalieeskirjade X lisaga kehtestatud kolmandates riikides töötavate ametnike suhtes kohaldatavad eri- ja erandsätted ning ette nähtud erinormid õppetoetusteks, mida saavad need ametnikud ja mis erinevad toetustest, mida kohaldatakse institutsiooni asukohas töötavate ametnike suhtes. X lisa artiklis 15 ei ole sätestatud mitte ainult see, et nende toetuste ülempiir vastab personalieeskirjade VII lisa artikli 3 lõike 1 alusel makstava põhisumma kuuekordsele summale, vaid nähtud ette ka võimalus see ülempiir erandjuhtudel ületada. Seega vastupidi hagejate väitele ei kohelda delegatsiooni määratud ametnikke samamoodi nagu institutsiooni asukohas töötavaid ametnikke.

93 Teiseks väidavad hagejad, et ehkki nii institutsiooni asukohas töötavatel kui ka delegatsiooni määratud ametnikel on õigus oma laste tasuta haridusele, koheldakse neid erinevalt, sest delegatsiooni määratud ametnike puhul saab õppekulude hüvitamist piirata.

94 EEAS vaidleb sellele argumendile vastu.

95 Kõigepealt tuleb meenutada, et nagu on märgitud eespool punktis 92, on delegatsiooni määratud ametnike puhul personalieeskirjades ette nähtud ülempiir kõrgem kui institutsiooni asukohas töötavate ametnike puhul ja teiseks võib delegatsiooni määratud ametnike puhul ülempiiri erandjuhtudel ületada, samas kui institutsiooni asukohas töötavate ametnike puhul niisugust võimalust ei ole. Seega näevad personalieeskirjade X lisas sätestatud õigusnormid ette hagejate soodsama kohtlemise võrreldes institutsiooni asukohas töötavate ametnikega.

96 Hagejad soovivad oma argumendiga siiski viidata erinevale kohtlemisele, mis on tingitud sellest, et tänu Euroopa koolidele või õppetoetustele, mida nad saavad, on institutsiooni asukohas töötavate ametnike lastel tasuta juurdepääs sobivale õppevormile, samas kui õppetoetused, mida saavad nemad, ei võimalda nende lastel saada Pekingis sobivat tasuta haridust.

97 Selles küsimuses tuleb meenutada, et personalieeskirjade X lisa artikli 15 üks eesmärke on, et kolmandatesse riikidesse määratud ametnikke ei koheldaks diskrimineerivalt võrreldes institutsiooni asukohas töötavate ametnikega, mis puudutab tasuta haridust nende lastele (vt punkt 68 eespool). Seega tuleb eespool punktis 86 meenutatud kohtupraktikast lähtudes analüüsida, kas selle eesmärgi seisukohast koheldakse delegatsiooni määratud ametnikke võrreldes institutsiooni asukohas töötavate ametnikega diskrimineerivalt.

98 Tuleb märkida, et kohtuistungil märkis Euroopa välisteenistus, et Pekingis on koole, mis pakuvad sobivat õpet, mille kulud olid hagejate kantud kuludest madalamad. Sellegipoolest ei tuginenud Euroopa välisteenistus ei 17. detsembri 2015. aasta e-kirjades ega otsustes, millega hagejate kaebused jäeti rahuldamata, kaalutlusele, et sobiv õpe oli kättesaadav sama või madalama hinna eest kui personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiir, millele on lisatud 10 000 eurot.

99 Igal juhul ja isegi eeldusel, et Pekingis ei ole kooli, mis saaks pakkuda hagejate lastele sobivat koolitust 27 788,40 euro eest – mis vastab personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiirile, millele on lisatud 10 000 eurot –, koheldi hagejaid mõistagi teistmoodi kui institutsiooni asukohas töötavaid ametnikke, kui võtta arvesse, et institutsiooni asukohas töötavate ametnike laste õppekulud hüvitatakse faktiliselt täies ulatuses. Erinev kohtlemine kujutab endast diskrimineerimist siiski üksnes juhul, kui see ei ole objektiivselt põhjendatud.

100 Selles küsimuses tuleb kõigepealt meenutada, et Euroopa välisteenistusel on ulatuslik kaalutlusõigus viisi osas, kuidas ta enda käsutuses olevaid eelarvevahendeid mittekohustuslike kulude vahel jaotab. Nagu Euroopa välisteenistus kohtuistungil märkis, taotles ta sellega, kui piiras nende õppekulude hüvitamist, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri, mida on suurendatud 10 000 euro võrra, eesmärki laiendada personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamist nii paljudele ametnikele kui võimalik, kes seda on taotlenud, võttes samal ajal arvesse niisuguste kulude puhul eelarvega seotud piiranguid. Arvestades Euroopa välisteenistuse ulatuslikku kaalutlusruumi, ei saa selle eesmärgi valikut kahtluse alla seada.

101 Teiseks tuleb märkida, et hagejad ei vaidle vastu, et eksisteerivad eelarvega seotud piirangud. Nad väidavad ainult, et ametisse nimetav asutus ei võtnud piisavalt arvesse, et õppekulude hüvitamise piiramisega võivad kaasneda muud kulud, näiteks laste klassikursuse kordamise kulud ning enda ja asjade kolimise, üleviimise ja töövõimetusega seotud kulud.

102 Selles küsimuses tuleb tuvastada, et nende argumentidega püüavad hagejad seada kahtluse alla, kas personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamist oli vaja piirata nii, et hüvitatakse selle ülempiiri summa, mida suurendatakse 10 000 euro võrra, saavutamaks eesmärki laiendada nende kulude hüvitamist nii paljudele ametnikele kui võimalik, kes on vastava taotluse esitanud.

103 Võttes arvesse ulatuslikku kaalutlusruumi, mis Euroopa välisteenistusel selles küsimuses on, peab Üldkohus piirduma kontrollimisega, kas hagejate argumendid tõendavad, et Euroopa välisteenistus tegi ilmse hindamisvea. Nii oleks see ainult siis, kui hagejate argumendid näitaksid Euroopa välisteenistuse kaalutlusi ebausutavana.

104 Tuleb aga tuvastada, et argument, mis puudutab kulusid, mida võivad tekitada võimalik klassikursuse kordamine, enda ja asjade kolimine, üleviimine ja töövõimetus – argument, mis ei ole kuigi üksikasjalik –, ei muuda ebausutavaks Euroopa välisteenistuse kaalutlust, et personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise piiramine nii, et hüvitatakse selle ülempiiri summa, mida suurendatakse 10 000 euro võrra, kujutab endast sobivat viisi tema käsutuses olevaid eelarvevahendeid jaotada.

105 Seega ei tõenda hagejate argumendid, et võimalik erinev kohtlemine ei olnud objektiivselt põhjendatud.

106 Sellest järeldub, et argument, et hagejaid diskrimineeriti võrreldes institutsiooni asukohas töötavate ametnikega, tuleb tagasi lükata.

107 Mis puudutab kolmandaks hagejate argumenti, et neid diskrimineeritakse võrreldes ametnikega, kes on määratud liidu delegatsioonidesse kolmandates riikides, kus personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiirile vastavast summast, mida on suurendatud 10 000 euro võrra, piisab sobiva hariduse saamiseks vajalike õppekulude katmiseks, siis see argument tuleb tagasi lükata, viidates eespool punktides 93–106 esitatud kaalutlustele.

108 Mis puudutab neljandaks hagejate argumenti, et Euroopa välisteenistus asetab lastetud ametnikud soodsamasse olukorda, siis piisab, kui märkida, et lastega ametnikke ei kohelda samamoodi nagu lastetuid ametnikke. Personalieeskirjade VII lisa artikkel 3 ja X lisa artikkel 15 näevad ette, et õppetoetusi makstakse ainult ametnikele, kellel on ülalpeetavaid lapsi.

109 Seega ei tõenda ükski hagejate argument, et on rikutud diskrimineerimiskeelu põhimõtet, et sellest põhimõttest lähtudes tuleb personalieeskirjade X lisa artiklit 15 tõlgendada nii, et see annab neile õiguse õppekulude hüvitamisele täies ulatuses.

*4) Argumendid, et on rikutud lapse õigusi, õigust eraelu austamisele ja õigust haridusele*

110 Kolmanda väite kolmanda osa raames väidavad hagejad sisuliselt, et lähtudes lapse õigustest, õigusest eraelu austamisele ja õigusest haridusele, oleks personalieeskirjade X lisa artiklit 15 tulnud tõlgendada nii, et see annab õiguse õppekulude hüvitamisele täies ulatuses.

111 Otsustes, millega PO, PP ja PR kaebused rahuldamata jäeti, lükkas ametisse nimetav asutus tagasi väite, et on rikutud õigust haridusele. Ametisse nimetav asutus märkis esiteks, et põhiõiguste hartas ei ole sätet, mis kohustaks tööandjaid hüvitama oma töötajatele kõik õppekulud, mis kaasnevad laste panemisega erakooli; teiseks, et põhiõiguste harta artiklis 14 ette nähtud õigust haridusele see ei kahjusta, sest selle artikli eesmärk on kaitsta õigust tasuta kohustuslikule kooliharidusele liikmesriikides, kuid see ei anna õigust saada haridust niisugustes erakoolides, nagu hagejad valisid, ning kolmandaks, et igal juhul võib selle õiguse piirang olla põhjendatud, lähtudes põhiõiguste harta artiklist 52.

112 Hagejad väidavad, et need kaalutlused on ekslikud.

113 Nad kinnitavad esiteks, et põhiõiguste harta artikli 14 kohaselt on igal isikul õigus haridusele ning et see õigus sisaldab võimalust saada tasuta kohustuslik kooliharidus. Liidu liikmesriikides on koolikohustus tavaliselt lastel vanuses 6–16 eluaastat. Delegatsiooni määratud ametnike lastel on õigus haridusele samal tasemel. Mõnes kolmandas riigis on aga seda taset pakkuvaid koole piiratud arvul. Seega ei ole õigus haridusele nendes kolmandates riikides piiratud tasuta riikliku haridusega. Nii on see eelkõige juhul, kui kolmandas riigis ei pakuta riiklikku haridust ei emakeeles, mida delegatsiooni kuuluva töötaja lapsed räägivad, ega inglise keeles, vaid ainult selle riigi riigikeeles.

114 Euroopa välisteenistus vaidleb nendele argumentidele vastu.

115 Mis puudutab esiteks põhiõiguste harta artikliga 14 tagatud õigust haridusele, siis tuleb meenutada, et selle artikli lõige 2 tagab tõesti võimaluse saada tasuta kohustuslik kooliharidus.

116 Kõigepealt tuleb märkida, et nagu ilmneb selgitustest põhiõiguste harta kohta (ELT 2007, C 303, lk 2) – mida tuleb selle harta artikli 52 lõike 7 kohaselt nõuetekohaselt arvesse võtta –, ei ole selle artikliga 14 kehtestatud kohustust, et niisugust haridust andvad eraõiguslikud asutused oleksid tasuta.

117 Seejärel tuleb märkida, et liidu põhiõiguste harta artikli 14 lõikest 2 ei saa järeldada, et liit on kohustatud tagama kolmandate riikide territooriumil kohustusliku tasuta hariduse, mis vastab liidu liikmesriikides pakutavale.

118 Tuleb ka tuvastada, et hagejad ei väida, et nende lastel ei olnud võimalust saada Hiinas tasuta riiklikku haridust.

119 Lisaks tuleb hagejate argumentide kohta, et delegatsiooni määratud töötajate lastel on õigus sobivale õppevormile, meenutada, et on vaja teha vahet põhiõiguste hartaga tagatud õiguste ja personalieeskirjadega tagatud õiguste vahel.

120 Mis puudutab esiteks personalieeskirjadest tulenevaid õigusi, siis piisab, kui meenutada, et personalieeskirjade X lisa artiklit 15 ei saa tõlgendada nii, et see kohustab Euroopa välisteenistust hüvitama õppekulud, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri (vt eespool punktid 64–73).

121 Esiteks, kuna hagejate argumendid puudutavad põhiõiguste harta artiklit 14, tuleb meenutada, et see artikkel annab igale isikule minimaalsed õigused ning et ametnike laste õigus sobivale õppevormile kolmandas riigis ei kuulu nende hulka.

122 Nendest kaalutlustest lähtudes tuleb hagejate argument, et piirati nende põhiõiguste harta artikliga 14 ette nähtud õigust haridusele, tagasi lükata.

123 Teiseks ja igal juhul isegi eeldusel, et personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude mittetäieliku hüvitamisega piiratakse nende põhiõiguste harta artikliga 14 tagatud õigust haridusele, tuleb meenutada, et niisugune piirang võib olla õigustatud põhiõiguste harta artikli 52 lõike 1 alusel. Tegemist on õigusaktides ette nähtud piiranguga, millega taotletakse liidu üldise huvi eesmärki, see tähendab eesmärki laiendada personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamist võimalikult paljudele ametnikele, kes on seda taotlenud, võttes arvesse niisuguste kulutuste eelarvega seotud piiranguid (vt eespool punktid 100–105).

124 Seega vastupidi hagejate väitele ei kohusta põhiõiguste harta artikliga 14 ette nähtud õigus haridusele tõlgendama personalieeskirjade X lisa artiklit 15 nii, et erandlike olukordade tõttu, milles nad olid, pidi Euroopa välisteenistus hüvitama nende õppekulud, mis ületasid personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri, täies ulatuses.

125 Teiseks väidavad hagejad, et lähtudes põhiõiguste harta artikliga 24 tagatud laste õigustest, selle harta artiklis 9 sätestatud õigusest eraelu austamisele ja selle harta artiklis 33 ette nähtud perekonna kaitsest, tuleb personalieeskirjade X lisa artiklit 15 tõlgendada nii, et kuna nende juhtumid on erandjuhud, on neil õigus personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamisele täies ulatuses. Kolides perega Hiinasse, kasutasid nad oma õigust perekonnaelu austamisele. Nad väidavad sellega seoses, et ametnikud, kes on määratud delegatsiooni koosseisu, ei ole seda tingimata omal vabal valikul. Esiteks määrati mõned ametnikud – näiteks PO ja PP – Hiinasse teenistuse huvides. Teiseks peavad kõik Euroopa välisteenistuse töötajad korrapäraselt ametikohustusi täitma liidu delegatsioonides. Rahaline koormus, mille personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise piiramine mõnele ametniku majapidamisele paneb, kahjustab kas nende laste õigusi või nende õigusi perekonnaelu asutamisele, sest selle koormuse tõttu on oht, et lapsed eraldatakse nende delegatsiooni kuuluvast vanemast, et nad saaksid õppida sobivas õppevormis liidu liikmesriigis.

126 Euroopa välisteenistus vaidleb nendele argumentidele vastu.

127 Selles küsimuses tuleb kõigepealt tuvastada, et hagejate argumendid, millega püütakse tõendada, et piiratakse õigust perekonnaelu austamisele ja lapse õigusi, põhinevad eeldusel, et ametniku võib määrata vastu tema tahtmist liidu delegatsiooni kolmandas riigis, kus õppekulud ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri.

128 Sellega seoses tuleb meenutada, et hagejad otsustasid asuda tööle Euroopa välisteenistuses, teades, et see toob kaasa korrapärase ametikohustuste täitmise liidu delegatsioonides (vt selle kohta otsuse 2010/427 artikli 6 lõike 10 kolmas lause).

129 Lisaks tuleb märkida, et hagejad ei ole tõendanud, et nad määrati liidu delegatsiooni Hiinas Pekingis vastu nende tahtmist. Kohtutoimikust ilmneb, et mõned hagejad palusid ise, et nad määrataks liidu delegatsiooni Hiinas. Ametnike kohta, kes määrati liidu delegatsiooni Hiinas teenistuse huvides, kinnitasid hagejad kohtuistungil, et neid ei määratud sinna vastu nende tahtmist. Sellega seoses tuleb ka juhtida tähelepanu, et Euroopa välisteenistus märkis oma menetlusdokumentides ja kohtuistungil, et Euroopa välisteenistuse töötajaid ei määrata liidu delegatsiooni kolmandas riigis vastu nende tahtmist, ning et hagejad ei vaielnud sellele väitele üksikasjalikult vastu.

130 Selles olukorras ei saa asjaolu, et hagejatele ei hüvitatud personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavaid õppekulusid täies ulatuses, pidada ei nende laste põhiõiguste harta artiklis 24 sätestatud õiguste, harta artikliga 9 tagatud õiguse perekonnaelu austamisele ega selle harta artiklis 33 ette nähtud perekonna kaitse piiramiseks.

131 Teiseks tuleb meenutada, et see, kui õigust perekonnaelu asutamisele piiratakse nii, et rahalise koormuse tõttu, mille tekitab õppekulude osaline hüvitamine töökohariigis, ei saa lapsed minna oma vanemaga kaasa, kui viimane määratakse liidu delegatsiooni kolmandas riigis, võib olla igal juhul õigustatud põhiõiguste harta artikli 52 lõike 1 alusel (vt eespool punkt 123).

132 Eelnevate kaalutluste põhjal tuleb hagejate argumendid, et on rikutud lapse õigusi, õigust perekonnaelu austamisele ja perekonna kaitset ning õigust haridusele, tagasi lükata.

*5) Argumendid, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet*

133 Hagejad väidavad, et kui ametisse nimetav asutus piiras õppekulude hüvitamist, ehkki nende puhul oli tegemist erandjuhtudega personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lause tähenduses, võttis ta arvesse ainult eesmärki vähendada rahanduslikku mõju, mida õppekulude hüvitamine avaldab. Nii toimides, see tähendab jättes nende õigused ja huvid arvesse võtmata, rikkus ametisse nimetav asutus nende sõnul proportsionaalsuse põhimõtet.

134 Euroopa välisteenistus vaidleb nendele argumentidele vastu.

135 Selles küsimuses piisab, kui meenutada, et hagejate nimetatud rikkumistest ühe analüüsimise raames eespool punktides 74–132 sai proportsionaalsuse põhimõtet ja argumente, mille hagejad sellel teemal esitasid, juba arvesse võetud (vt eelkõige eespool punktid 100–105). See analüüs ei näidanud, et jättes hagejatele personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavad õppekulud täies ulatuses hüvitamata, rikkus ametisse nimetav asutus ebaproportsionaalselt hagejate õigusi.

136 Seega tuleb argumendid, mille kohaselt on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet, samuti tagasi lükata.

137 Eelnevate kaalutluste põhjal tuleb järeldada, et ükski hagejate argumentidest, mis puudutavad personalieeskirjade X lisa artikli 15 sõnastust ja eesmärke, diskrimineerimiskeelu põhimõtet, õiguskindluse põhimõtet, omandatud õiguste ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid, hea halduse põhimõtet, lapse õigusi, õigust perekonnaelu austamisele ja õigust haridusele või proportsionaalsuse põhimõtet, ei suuda tõendada, et niisuguses olukorras nagu hagejate olukord oli ametisse nimetav asutus kohustatud hüvitama neile personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavad õppekulud täies ulatuses.

### *b) Argument, et ei järgitud suuniseid*

138 PQ ja PR-i kaebuste rahuldamata jätmise otsustes väitis ametisse nimetav asutus, et ta järgis suuniseid. Viimastes on nähtud ette, et need kulud hüvitatakse vastavalt „olemasolevatele eelarvevahenditele“.

139 Teise väite raames kinnitavad hagejad, et need kaalutlused on ekslikud. Suunistega on vastuolus, et õppekulude hüvitamist piiratakse, kui kolmandatesse riikidesse määratud liidu ametnike lastele sobivad ainsad õppevormid tekitavad kulusid, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Nendes ei ole nähtud ette õppekulude hüvitamise ülempiiri erandjuhtudel personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lause tähenduses.

140 Euroopa välisteenistus vaidleb nendele argumentidele vastu.

141 Hagejate need argumendid tuleb tagasi lükata. Esiteks tuleb märkida, et suunistest niisugustena, nagu neid käsitletaval juhul kohaldatakse, ilmneb selgelt, et otsused personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise taotluste kohta tehti olemasolevaid eelarvevahendeid arvestades. Teiseks tuleb tuvastada, et suunistes ei ole midagi, mis võimaldaks asuda seisukohale, et ametisse nimetav asutus ei tohtinud jätta arvesse võtmata eelarvega seotud piiranguid, kui liidu ametnike lastele sobivad ainsad olemasolevad õppevormid tekitasid kulusid, mis ületasid personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri.

142 Sellest järeldub, et ükski hagejate argument ei saa tõendada, et niisugustel erandjuhtudel nagu nende juhtumid oli neil õigus oma õppekulude hüvitamisele täies ulatuses.

### *4. Argumendid, mis puudutavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise piiramist ametisse nimetava asutuse poolt*

143 Eespool punktides 62–142 on analüüsitud ainult hagejate argumente, millega püütakse tõendada, et kuna nende juhtumid on erandjuhud, oli ametisse nimetav asutus kohustatud hüvitama nende laste õppekulud täies ulatuses. Oma kolmanda väite raames ei esita hagejad ainult neid argumente, vaid ka argumendid, millega seatakse kahtluse alla viis, kuidas ametisse nimetav asutus personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamist piiras.

144 Ametisse nimetav asutus märkis kaebuste rahuldamata jätmise otsustes eelkõige, et personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise piiramine ei olnud diskrimineeriv. Et õppetoetusi tuleb maksta iga lapse eest, piiratakse neid samuti iga lapse puhul. Niisugune meetod ei ole ilmselgelt ekslik.

145 Hagejad arvavad, et ametisse nimetava asutuse kaalutlused ei ole kooskõlas diskrimineerimiskeelu põhimõtte, suuniste, lapse õiguste, õigusega perekonnaelu austamisele, õigusega haridusele ja proportsionaalsuse põhimõttega.

146 Euroopa välisteenistus vaidleb nendele argumentidele vastu.

147 Esiteks väidavad hagejad, et personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise piiramine ametisse nimetava asutuse poolt ei ole kooskõlas diskrimineerimiskeelu põhimõtte ja suunistega, sest ametisse nimetav asutus ei analüüsinud kõnesolevate ametnike hüvitamistaotlusi individuaalselt.

148 See argument tuleb tagasi lükata. Nagu ilmneb eelkõige otsustest, millega hagejate kaebused rahuldamata jäeti, analüüsis ametisse nimetav asutus nende personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise taotlusi, võttes arvesse nende

individuaalset olukorda. Ainult seetõttu, et õppekulude summad, mille hüvitamist hagejad taotlesid, ületasid kõik 10 000 euro piiri, mille ametisse nimetav asutus kindlaks määras, olid hagejatele määratud toetused sama suured.

149 Teiseks tuleb analüüsida hagejate argumenti, et ülempiir, mida ametisse nimetav asutus kohaldas, on vastuolus diskrimineerimiskeelu põhimõttega seetõttu, et ta kohtleb samamoodi üksikvanemaga ja paljulapselisi peresid ühelt poolt ning muid peresid teiselt poolt, ehkki need on erinevates olukordades.

150 Selles küsimuses tuleb meenutada, et diskrimineerimiskeelu põhimõtte kohaselt on keelatud käsitleda erinevaid olukordi samamoodi, välja arvatud juhul kui niisugune erinev käsitlemine on objektiivselt põhjendatud, ning et asjaolud, mis mitmesuguseid olukordi ja nende sarnasust iseloomustavad, tuleb konkreetselt kindlaks määrata ja neid hinnata, lähtudes selle liidu õigusakti esemest ja eesmärgist, mis erineva käsitlemise sätestab, võttes arvesse selles valdkonnas valitsevaid põhimõtteid ja taotletavaid eesmärke, kuhu kõnesolev õigusakt kuulub (vt eespool punktid 85 ja 86).

151 Hagejad ei väida, et personalieeskirjadel oleks eesmärk, millest võib järeldada, et ametisse nimetav asutus oleks laste õppetoetuste summa puhul pidama üksikvanemaga ja paljulapselisi peresid teistsuguseks olukorraks kui muid peresid – mille tõttu tuleb neid teistmoodi kohelda. Vastupidi, tuleb märkida esiteks, et personalieeskirjade VII lisa artikli 3 lõikest 1 ilmneb, et õppetoetust makstakse iga ülalpeetava lapse kohta, ning teiseks, et liidu seadusandja nägi personalieeskirjades ette ülempiirid, millega neid õppetoetusi piiratakse. Neid asjaolusid arvestades ei saa asuda seisukohale, et piirates õppekulude hüvitamist iga lapse puhul, kellega seoses on personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiir ületatud, 10 000 eurole, käsitles ametisse nimetav asutus erinevaid olukordi samamoodi.

152 Seega tuleb tagasi lükata ka hagejate argument, et ametisse nimetav asutus rikkus diskrimineerimiskeelu põhimõtet, kui kohtles üksikvanemaga ja paljulapselisi peresid samamoodi nagu muid perekondi.

153 Mis puudutab kolmandaks muid argumente, mille kohaselt on rikutud diskrimineerimiskeelu põhimõtet, ning argumente, et on rikutud lapse õigusi, õigust perekonnaelu austamisele ja õigust haridusele ning proportsionaalsuse põhimõtet, siis viidata tuleb eespool punktides 62–142 esitatud kaalutlustele. Lisaks tuleb juhul, kui ühte nendest õigustest piiratakse personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise piiramise tõttu, tuvastada, et hagejad ei esita ühtegi üksikasjalikku argumenti, mis tõendaks, et arvestades Euroopa välisteenistuse eesmärki, see tähendab eesmärki laiendada personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamist võimalikult paljudele ametnikele, kes seda taotlesid, võttes arvesse eelarvega seotud piiranguid, millega Euroopa välisteenistus silmitsi seisab, oli see piiramine ilmselgelt liiga suur.

154 Sellest järeldub, et argumendid, mis puudutavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamise piiramist ametisse nimetava asutuse poolt, tuleb samuti tervikuna tagasi lükata.

### *5. Argumendid, et vaidlustatud otsused oleksid pidanud põhinema üldistel rakenduseeskirjadel*

155 Esimese väite raames väidavad hagejad, et vaidlustatud otsused oleksid pidanud põhinema üldistel rakenduseeskirjadel, mis on võetud vastu vastavalt personalieeskirjade artikli 110 lõikes 1 ette nähtud menetlusele. Niisugune menetlus näeb ette, et konsulteeritakse Euroopa välisteenistuse personalikomiteega ja personalieeskirjade komitee esitab oma arvamuse.

156 Euroopa välisteenistus vaidleb nendele argumentidele vastu.

157 Kõigepealt tuleb märkida, et Euroopa välisteenistus otsustas oma 3. veebruari 2014. aasta otsusega HR DEC(2014)02 kohaldada komisjoni 16. detsembri 2013. aasta otsust C(2013) 8971 (final), millega võetakse vastu üldised rakendussätted personalieeskirjade VII lisa artiklis 3 ette nähtud õppetoetuse maksmiseks, ning esimesena mainitud otsus võeti vastu vastavalt personalieeskirjade artikli 110 lõikele 1.

158 Hagejad ei sea oma argumentidega siiski kahtluse alla, kas on olemas Euroopa välisteenistuse niisugused üldised rakenduseeskirjad, millega kohaldatakse personalieeskirjade VII lisa artiklit 3, vaid väidavad, et Euroopa välisteenistus oleks pidanud võtma vastu üldised rakenduseeskirjad, mis käsitlevad personalieeskirjade X lisa artikli 15 teises lauses sätestatud normi, mis võimaldab sellel teenistusel teha erandi ja ületada erandjuhtudel personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri.

159 Selles küsimuses tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt eksisteerib kohustus võtta personalieeskirjade artikli 110 lõikes 1 ette nähtud menetluse kohaselt vastu üldised rakenduseeskirjad siis, kui on olemas vastav sõnaselge säte. Vastava sõnaselge sätte puudumise korral on niisugune kohustus lubatav ainult erandjuhul, see tähendab siis, kui personalieeskirjade sätted ei ole nii selged ja täpsed, et neid oleks võimalik kohaldada ilma, et see oleks meelevaldne (vt selle kohta 17. märtsi 2016. aasta kohtuotsus Vanhalewyn *vs*. EEAS, T-792/14 P, EU:T:2016:156, punktid 29 ja 30).

160 Kõigepealt tuleb seega analüüsida, kas on olemas sõnaselge õigusnorm, millega on ametisse nimetavale asutusele sätestatud kohustus kehtestada personalieeskirjade X lisa artikli 15 teises lauses ette nähtud otsustamispädevuse kasutamisel – see tähendab, kui ta kasutab oma pädevust otsustada erandjuhtudel hüvitada õppekulud, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri – üldised rakenduseeskirjad.

161 Esiteks tuleb märkida, et niisugune sõnaselge õigusnorm ei ilmne personalieeskirjade X lisa artikli 15 teisest lausest, milles on viidatud ainult üksikotsustele, mille ametisse nimetav asutus peab erandjuhtudel tegema.

162 Teiseks isegi juhul, kui personalieeskirjade X lisa artikli 15 esimeses lauses, milles on nähtud ette, et ametnik saab tegelike õppekulude katmiseks õppetoetust tingimustel, mille määrab kindlaks ametisse nimetav asutus, on silmas peetud selle artikli teises lauses nimetatud erandjuhtusid, mil ametisse nimetav asutus võib ületada personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri, tuleb märkida, et personalieeskirjade X lisa artikli 15 esimeses lauses ei ole nähtud sõnaselgelt ette, et need tingimused tuleb kindlaks määrata üldiste rakenduseeskirjade vormis.

163 Kolmandaks on vaja analüüsida, kas personalieeskirjade X lisa artikli 1 kolmandat lõiku, millest ilmneb, et „[ü]ldised rakendussätted võetakse vastu vastavalt personalieeskirjade artiklile 110“, tuleb pidada sõnaselgeks õigusnormiks, milles on nõutud üldiste rakenduseeskirjade vastuvõtmist seoses selle otsustamispädevuse kasutamisega, mis on ametisse nimetavale asutusele antud personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lausega.

164 Selles küsimuses tuleb meenutada, et ametisse nimetavale asutusele personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lausega antud otsustamispädevus puudutab erandjuhtusid. Lisaks – nagu märgitud eelkõige eespool punktides 64–73, peab ametisse nimetav asutus selle otsustamispädevuse kasutamisel arvesse võtma eelarvega seotud piiranguid nende õppekulude hüvitamisel, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri. Nende piirangute tõttu peab ta arvesse võtma kõiki niisuguste kulude hüvitamise taotlusi, mis Euroopa välisteenistuse töötajad on esitanud ja mille summad võivad olla erinevad tegurite tõttu, mida see teenistus ei saa kontrollida, näiteks vahetuskurss või nõudlus selliste õppevormide järele. Sellest järeldub, et ametisse nimetaval asutusel peab olema oma otsustamispädevuse kasutamisel teatav paindlikkus, mis võimaldab arvesse võtta kogusummat, mille hüvitamist taotletakse, olemasolevaid eelarvevahendeid ja erandjuhtusid, millele asjaomased isikud viitavad.

165 Eelnevate kaalutluste põhjal ei saa personalieeskirjade X lisa artikli 1 kolmandat lõiku tõlgendada nii, et see kohustab Euroopa välisteenistust vastu võtma üldised rakenduseeskirjad, mis käsitlevad personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lausega antud otsustamispädevuse kasutamist.

166 Vastupidi hagejate väidetele on see järeldus kooskõlas 17. märtsi 2016. aasta kohtuotsusega Vanhalewyn *vs.* Euroopa välisteenistus (T-792/14 P, EU:T:2016:156).

167 Kaalutlused, mille tõttu Üldkohus leidis, et Euroopa välisteenistus oli kohustatud võtma vastu üldised rakenduseeskirjad personalieeskirjade X lisa artikli 10 lõike 1 teises lõigus ette nähtud menetluse kohta, ei ole üle kantavad selle lisa artikli 15 teisele lausele.

168 Nagu ilmneb 17. märtsi 2016. aasta kohtuotsuse Vanhalewyn *vs.* Euroopa välisteenistus (T-792/14 P, EU:T:2016:156) punktist 32 personalieeskirjade X lisa artikli 10 lõike 1 teises lõigus ette nähtud menetluse kohta, soovis liidu seadusandja tagada, et kriteeriumid, mida kasutatakse, et määrata kindlaks kolmandad riigid, kus elutingimusi võib pidada samaväärseteks liidu tavapäraste elutingimustega, määratakse kindlaks teoreetiliselt ja sõltumatult igasugusest menetlusest, mille ese on määrata konkreetsel juhul kindlaks, kas teatavas riigis valitsevad elutingimused on samaväärsed. Personalieeskirjade X lisa artikli 10 lõike 1 teises lõigus on seega silmas peetud üldkohaldatavat otsust, mis puudutab kõiki Euroopa välisteenistuse töötajaid, kes on määratud tööle teatavasse kolmandasse riiki. Lisaks tuleb märkida, et kui elutingimused teatavas kolmandas riigis ei ole samaväärsed tavapäraste elutingimustega liidus, on sellesse riiki tööle määratud Euroopa välisteenistuse töötajatel õigus elutingimuste hüvitisele.

169 Nagu aga eespool punktides 62–142 märgitud, isegi juhul kui Euroopa välisteenistuse töötaja puhul on tegemist erandjuhuga personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lause tähenduses, ei anna see säte tingimusteta õigust personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamisele täies ulatuses. Lisaks ei puuduta otsustamispädevus, mille see säte ametisse nimetavale asutusele annab, üldkohaldatavat otsust, vaid üksikotsuseid, mis tuleb teha erandjuhtudel, ja nagu eespool punktis 164 märgitud, peab ametisse nimetav asutus selle pädevuse kasutamisel arvesse võtma nende töötajate individuaalseid olukordi, kes on personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamist taotlenud. Sellega seoses peab ametisse nimetaval asutusel olema oma otsustamispädevuse kasutamisel teatav paindlikkus, mis võimaldab arvesse võtta esiteks iga niisuguse Euroopa välisteenistuse töötaja individuaalset olukorda, kes on personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiiri ületavate õppekulude hüvitamist taotlenud, ja teiseks eelarvega seotud piiranguid, millest niisuguste kulude hüvitamine sõltub.

170 Sellest järeldub, et personalieeskirjade X lisa artikli 10 lõike 1 teist lõiku puudutav Üldkohtu kaalutlus, mille kohaselt soovis liidu seadusandja tagada, et kriteeriumid, mida kasutatakse, et määrata kindlaks kolmandad riigid, kus elutingimusi võib pidada samaväärseteks liidu tavapäraste elutingimustega, määratakse kindlaks teoreetiliselt ja sõltumatult igasugusest menetlusest, mille ese on määrata konkreetsel juhul kindlaks, kas teatavas riigis valitsevad elutingimused on samaväärsed, ning seega üldiste rakenduseeskirjade raames, ei ole üle kantav otsustamispädevusele, mis on ametisse nimetavale asutusele antud personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lausega.

171 Eelnevate kaalutluste põhjal tuleb järeldada, et ei ole sõnaselget õigusnormi, mis sätestaks kohustuse kehtestada üldised rakenduseeskirjad, mis käsitlevad personalieeskirjade X lisa artikli 15 teises lauses ette nähtud ametisse nimetava asutuse otsustamispädevuse kasutamist.

172 Seejärel tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt on vastava sõnaselge sätte puudumise korral üldiste rakenduseeskirjade kehtestamise kohustus lubatav ainult erandjuhul, see tähendab siis, kui personalieeskirjade sätted ei ole nii selged ja täpsed, et neid oleks võimalik kohaldada ilma, et see oleks meelevaldne (vt eespool punkt 159).

173 Võttes aga arvesse asjaolu, et ametisse nimetav asutus saab personalieeskirjade X lisa artikli 15 teise lause alusel otsuse ületada personalieeskirjades kolmandate riikide puhul ette nähtud ülempiir teha ainult erandjuhul, ning asjaolu, et ametisse nimetaval asutusel peab olema teatav paindlikkus selle õigusnormi kohaldamisel (vt eespool punkt 164), ei saa asuda seisukohale, et asjaolust, et see artikkel jätab ametisse nimetavale asutusele ulatusliku kaalutlusruumi, piisab tõendamiseks, et see säte ei ole piisavalt selge ja täpne eespool punktis 159 viidatud kohtupraktika tähenduses.

174 Igal juhul tuleb märkida, et hagejad ei esitanud argumente, mis tõendaksid, et üldiste rakenduseeskirjade puudumise tõttu ei ole personalieeskirjade X lisa artikli 15 teist lauset võimalik kohaldada nii, et see ei ole meelevaldne. Esiteks tuleb märkida – nagu ilmneb eespool punktidest 62–154 –, et hagejate argumendid, millega püüti tõendada, et Euroopa välisteenistus eksis X lisa artikli 15 teise lause kohaldamisel, tuleb tagasi lükata. Teiseks on vaja tuvastada, et hagejad ei ole esitanud ka muid üksikasjalikke argumente selles küsimuses.

175 Lõpuks ja igal juhul tuleb märkida, et isegi kui Euroopa välisteenistus oli kohustatud võtma vastu üldised rakenduseeskirjad, ei olnud ta eespool punktides 64–137 esitatud kaalutlusi arvestades kohustatud nägema nendes rakenduseeskirjades ette kohustust hüvitada õppekulud, mis ületavad personalieeskirjades kolmandate isikute puhul ette nähtud ülempiiri, täies ulatuses.

176 Eelnevate kaalutluste põhjal tuleb lükata tagasi argumendid, et Euroopa välisteenistus oli kohustatud võtma vastu üldised rakenduseeskirjad, mis puudutab tema personalieeskirjade X lisa artikli 15 teises lõigus ette nähtud otsustamispädevust.

177 Järelikult tuleb kõik hagejate väited tagasi lükata. Seega tuleb 17. detsembri 2015. aasta e-kirjade tühistamise nõue ja hagejate kaebuste rahuldamata jätmise otsuste tühistamise nõue jätta rahuldamata, ilma et oleks vaja teha otsust viimase nõude vastuvõetavuse kohta.

### B. Teised tühistamisnõuded

178 Mis puudutab 17. detsembri 2015. aasta e-kirjast hilisemate e-kirjade tühistamise nõudeid, siis kuna õppetoetuse hindamise dokumentides ja töötasulehtedel on märgitud saadud õppetoetuse summa, piisab, kui märkida, et hagejad põhjendavad neid nõudeid ainult väidetega, mida on juba analüüsitud ja mis on eespool punktides 41–177 tagasi lükatud. Seega tuleb ka need nõuded jätta rahuldamata, ilma et oleks vaja võtta seisukoht nende vastuvõetavuse küsimuses.

179 Eelnevate kaalutluste põhjal tuleb hagi tervikuna rahuldamata jätta.

## IV. Kohtukulud

180 Hagejad väidavad, et juhul kui hagi peaks jäetama rahuldamata, ei tohi neilt välja mõista kohtukulusid, mida tekitas asjaolu, et Euroopa välisteenistus otsustas kasutada advokaatide abi. See otsus ei tohiks neid kahjustada. Kui hagejate kanda jäetakse asutusevälise advokaadibüroo poole pöördumise kulud olukorras, kus Euroopa välisteenistusel on endal õigustalitus, kujutaks see endast nende kohtusse pöördumise õiguse piiramist.

181 Euroopa välisteenistus vaidleb nendele argumentidele vastu.

182 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

183 Kuna kohtuotsus on tehtud hagejate kahjuks, jäetakse kohtukulud vastavalt Euroopa välisteenistuse nõudele hagejate kanda.

184 Hagejate nõude kohta mitte mõista nendelt välja kohtukulusid, mida tekitas see, et Euroopa välisteenistus otsustas kasutada advokaatide abi, tuleb osas, milles see nõue puudutab kohtukulude hüvitatavust, meenutada, et Üldkohus teeb otsuse kohtukulude hüvitatavuse kohta asjaomase isiku taotlusel kohtumäärusega, mis antakse kodukorra artikli 170 lõike 1 alusel (vt selle kohta 2. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Ben Ali *vs.* nõukogu, T-133/12, ei avaldata, EU:T:2014:176, punkt 104). Niisugune nõue tuleb seega käesoleva menetluse raames vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata jätta.

185 Lisaks juhul, kui see nõue puudutab kodukorra artikli 135 lõiget 1, mille kohaselt võib Üldkohus juhul, kui õiglus seda nõuab, otsustada, et kaotanud pool kannab lisaks enda kohtukuludele vaid osa vastaspoole kohtukuludest, või ei mõista temalt üldse kohtukulusid välja, tuleb üksnes märkida, et selle sätte kohaldamine ei ole hagejate viidatud asjaoludel põhjendatud. Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 19 esimesest lõigust, mida kohaldatakse selle põhikirja artikli 53 esimese lõigu kohaselt ka Üldkohtu suhtes, ilmneb aga, et liidu institutsioonid on selles osas, kuidas nad kavatsevad ennast esindada või abistada liidu kohtus, vabad otsustama advokaadi abi kasutamise kasuks.

186 Seega tuleb hagejate nõue mitte mõista neilt välja kohtukulusid, mille tekitas asjaolu, et Euroopa välisteenistus otsustas kasutada advokaatide abi, jätta rahuldamata.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (viies koda)

otsustab:

**1. Jätta hagi rahuldamata.**

**2. Jätta PO, PP, PQ ja PR-i kohtukulud nende endi kanda ja mõista neilt välja Euroopa välisteenistuse kohtukulud.**

Gratsias Labucka Dittrich

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 25. oktoobril 2018 Luxembourgis.

Allkirjad